SICULARUM PLANTARUM

CENTURIA PRIMA

ANTONINI BIVONA BERNARDI ACCADEMIAE
ECONOMICAE FLORENTINAE SOCII
CORRESP.

PANORMI
APUD PHILIPPUM BARRAVECCHIA.
M. DCCC. VI.

PRAESTANTIBUS DOCTRINA VIRIS

IN REGIA PANORMITANA UNIVERSITATE

DOCENTIBUS

JOSEPHO PIAZZI ASTRONOMIAM

CANONICO ROSARIO GREGORIO JUS PUBLICUM

SICULUM

DOMINICO SCINA' PHYSICAM

EXPERIMENTALEM

QUI LUMINA ET ORNAMENTA SICILIAE

AUCTOR

HAS PRIMAS EJUS LUCUBRATIONES

D. D. D.

PRAEFATIO.

Naturâ pene ipsâ ad Botanices studium ductus, in id maxime operam conferre arbitratus sum ut patrias indigenasque plantas, quod est omnium ingenium ut sua quemque magis delectent, illustrandas explanandasque aggrederer. Itaque, cum illud opus in dies augeri viderem, excerpta quaedam in lucem edere constitui; quorum quidem nunc primam habes *Centuriam*, quam & pleraeque aliae excipient, quae postea in unum collectae *Siculam Floram* constituent.

Siciliam jamdiu multimodis plantarum speciebus uberem esse, et fama testatur, et Paulus Boccone, Franciscus Cupani et An-

tonius Bonanni suis editis operibus hanc illi laudem jure optimo tributam confirmarunt. Quae in lucem edidit Boccone, ipsa per se nota sunt: quae reliqui duo, adeo res videtur obstricta difficultatibus, ut hujus loci alienum non putem in eâ re evolvendâ paulum immorari.

Pater Franciscus Cupani tertii ordinis S. Francisci Assisiensis semel et iterum magno labore peragratis omnibus Siciliae plagis, plurimisque novis detectis plantis, quarum nomina amplo catalogo *Horti Catholici* recensuerat, cum jam in eo esset ut *Panphyton Siculum*, quod novem et decem annos sedulo elaboraverat, opus perficeret, adverso Siciliae fato anno 1711. e vita decessit. Neque multo post Catholicae Princeps, qui Botanicis in rebus et aures et judicium praebere poterat, quique elegantiorem hanc Historiae Naturalis par-

tem haud parvo sumptu coluerat et promoverat, occubuit. Illius autem operis complura tabularum centena aere cusa remanserunt; et ut res ipsa fert, sibique quisque facilè persuadere potest, scripta quaedam remansisse necesse est; verum ea quae sint, quisve ea possideat, latet: ego meâ quidem sententiâ censeo, illa esse eadem sexdecim volumina in quarto, quae Franciscus Chiarelli servat accuratè, quaeque septem et decem abhinc annis se in lucem editurum pollicitus est perinde ac si opera essent Vincentii et Antonii Bonanni (*a*). Neque in hanc conjecturam

(*a*) ,, e si fecero ammirare le celebri fatiche metodiche de' Sig. Bonanni sù quasi tutti i vegetabili di Sicilia manoscritte in sedici volumi in 4. I meriti e le molte scoverte tanto di Vincenzo Bonanni Padre, che di Antonio suo figlio amendue autori di così insigne opera, esigerebbero in questo luogo particolari encomii. Io ho creduto ben fatto vantandogli nel numero de' miei maggiori non dirne di più, aspettandone un

fortasse non contemnendam temerè lapsus sum. Cum enim mihi ea volumina versandi, quod semel contigit, data est facultas, facile fuit animadvertere, methodum quâ res digestae sunt, eamdem planè esse, quam Cupani in Praefatione *Horti Catholici* se sequuturum praemonuerat, cum de suo Panphyto verba faceret. Caeterum, utcunque se res habeat, earum quas paulo ante Panphyti tabulas commemoravi, perpauca adhuc extant exemplaria post Cupani mortem in lucem edita, quorum unum paucis abhinc annis fortè reper-

più sincero ed imparziale giudizio della gente dotta, quando avrà letto le fatiche degli anzidetti trascritte nell' intero corpo di quella Storia Naturale di Sicilia, che fra breve attese le moltissime fatiche e considerabili spese di D. Giuseppe Chiarelli mio Padre, sarà per comparire al Pubblico ben compita in tutto il vasto disegno, che si era da nostri proposto „ V. Chiarelli Discorso che serve di Preliminare alla Storia Nat. di Sicilia Palermo 1789.

tum, publicae ut par erat, addictum est utilitati. Hoc exemplar Panormi extat in Regia Biblioteca apud Patres Societatis Jesu, tribus constans voluminibus in 4., quorum primum et secundum Regnum vegetabile majori ex parte respiciunt; tertium, si nonnullas excipias plantas, complectitur plerasque figuras affabrè delineatas plurium animalium, pisces, volatilia, polypos, aliaque id genus.

Vita functo Cupani aliud opus ab Antonio Bonanni confectum in lucem prodidit, quod est collectio 198 tabularum, illudque praedictus Chiarelli ut quartum *Panphyti Siculi* volumen habuit (*a*). Quibus autem rationibus adductus, ego sane non intelligo, quin

(*a*) „ Questa tanto degna opera del Cupani divisa in quattro volumi fù dunque pubblicata in Palermo l' anno 1713. . . . . . , *Chiarelli l.c.*

imo si quae proxima sequuntur attendas, facilè patebit, ejus de hac re judicio acquiescendum non esse.

Pater Cupani Antonio Bonanni Vincentii Filio familiarissimè usus est, eumque in Botanices studio sibi erudiendum susceperat; qui cum esset ingenio plus quam par est, ut levissimè dicam, laudis cupido, tantum abfuit ut Cupani jam vita functo gratum animum praestiterit, quin potius, quas summo studio perficiendas ille curaverat tabulas, hic nullo pene labore suas facere contenderit, nullaeque sibi duxerit religioni ex diruto praeceptoris opere suam sibi laudem comparare. Id ut assequeretur effecit ut, dum sub typis esset Panphyti opus, supersederetur, causam interserens plerasque tabulas parum concinnè effictas easque correctione indigere. Quae causa fuit quamobrem exemplaria tam pauca ad nos per-

venerint. Itaque cum contigisset, qnod ei maximè fuerat optatum, ut eas corrigendas tabulas ipse susciperet, parvo tempore elapso 198. tabulas in lucem edidit, alias deprompturus, si ejus consilia mors non abrupisset. Sed has ab ipso editas, easdem esse quas antea Cupani protulerat, paucis vafrè mutatis in iis praecipue quae plantarum nomina respiciunt, nemo est qui non videat. Quae omnia si diligentius animadvertantur fateri necesse est, illud Bonanni opus tantum abesse quin Panphyto quartum veluti volumen adsciscatur, ut potius turpe plagium censendum sit.

Post Cupani & Bonanni tempora, quibus Botanices studium in hac Insula vehementius colebatur, nemo fuit qui in hac Historiae Naturalis provincia aliqua cum laude operam navarit, deque ea re quidquam me-

moriae dignum in lucem protulerit. Nonnulli Horti Botanici, quos homines privati aere proprio posuerunt, labente tempore vel neglecti vel penitus evulsi. Nobis datum est ut his temporibus unum tantummodo cerneremus Panormi positum Regiis opibus amplum sane et magnificum, cujus in definiendis plantis nonnulli errores irrepsere, quos et veritatis amor et liberus meus animus fecerunt, ne tacitos relinquendos putarem, sed operae praetium duxerim aperire.

Hoc monitum velim, methodum quam ego sequutus sum hanc fuisse, ut in recensendis jam cognitis plantis aptiori uterer phrasi specifica, quam vel in Linnaeo repererim vel in recentioribus Botanicis; ubi vero nec satis idonea nec opportuna visa est, novâ usus sum, quam magis rei convenire judicavi. Quod ad Synonomiam spectat satis

habui, citationes necessarias adducere, quae plantae naturam apertè significarent. Cum mihi necesse fuit ab alicujus auctoris sententia discedere, rationes persequutus sum, quae meum animum induxerint. Postremo quod ad novas spectat stirpes, earum novitatem contestari studui easque latioribus descriptionibus illustrare, quin etiam et nonnullarum figuras Fuchsiano modo insculptas prodidi.

Tanto quod susceperim oneri satis ne sim, vereor: aequi rerum aestimatores mihi liquido dabunt, melius esse nonnihil, quam nihil audere.

Est quoddam prodire tenus si non datur ultra Horat.

Dabam Panormi die
18. Sept. 1806.

1. Andropogon *hirtum*: culmo ramoso, paniculae spicis conjugatis, calycibus pilosis.

Andropogon hirtum *Sp. pl.* 1482. -- *Savi Due Cent. p.* 205. *cum bona descriptione* -- *Bertoloni Pl. Gen. p.* 135.

Gramen dactylon spicis ab eodem exortu geminis *Bocc. Mus. fis. p.* 315. *t.* 8. *f.* 1.

Gramen polydistachyophoron lanuginosum *Bonan. t.* 5. -- *Cup. Hort. Cath. p.* 90. *et Suppl. alt. p.* 33.

Gramen dactylon spicâ geminâ *Scheuchz. Agrost. p.* 95. *exclus. synon.* J. *B. et Bocc. quae ad Ischaemum et distachyon spectant.*

Gramen Dactylon Siculum multiplici paniculâ spicis ab eodem exortu geminis. *Pluk. Alm.* 175. *t.* 92. *f.* 1.

Pedunculi hirti uti et rachis et glumae. Vaginae ad divisiones culmi paulum inflatae. Flores hermaphroditi sessiles, aristati; masculi pedunculati, mutici.

In pascuis sterilibus montosis maritimisque. Panormi *sotto Santu Spiritu*.

2. Agrostis *pungens*: paniculâ coarctatâ muticâ; foliis involutis rigidis subulatis, culmo ramoso repente.

Agrostis pungens *Lam. Dict.* 1. *p.* 59. -- *Poiret It.* 2. *p.* 94. -- *Savi Pis.* 1. *p.* 84. -- *Desf. Atl.* 1. *p.* 68. -- *Cavanil. Ic. t.* 3. -- *Schreb. Gram.* 2. *p.* 46. *t.* 27. *f.* 3.

Agrostis virginica *L. Will. sp.* 1. *p.* 373.

Gramen caninum maritimum spicatum *C. B. Prod.* 2. *Pin.* 1.

Gramen caninum marinum pumilum graminis filicini paniculis in spiculam compactis *Cup. Panph.* 1. *t.* 176. -- *Bonan. t.* 1.

Gramen caninum pumilum spicâ compactâ *Cup. Hort. Cath. p.* 89. *et Suppl. alt. p.* 34.

In arenosis maritimis. Panormi *Jopo Mustazzola*.

3. Allium *album*: umbellâ capsuliferâ, staminibus simplicibus, scapo nudo triquetro, foliis radicalibus lanceolatis carinatis.

Allium album *Santi Viag. al Montam. p.* 352.*tav.*7.-- *Bertol.Pl.Gen.p.*51. -- *Savi Pis.*1.*p.* 340.

Facies sequentis, sed procul ullo dubio species diversa ex scapi triquetri angulis duobus acutis, altero obtuso, petalis albis absque linea dorsali viridi, antheris viridibus, foliis lanceolatis nec valdè carinatis.

In campis. Panormi *dietro S.Francesco di Paola fra li ficu d'Innia di Cannatedda*

4. Allium *triquetrum*: scapo nudo foliisque triquetris, staminibus simplicibus.

Allium triquetrum *Sp.pl.*431. --*Savi Pis.*1. *p.*346. -- *Bertol.Pl.Gen.p.*51.

Scapus argutè triqueter. Petala alba, dorso linea viridi. Antherae luteae. Folia costâ prominente subtriquetra.

Prope Panormum *alla Grazia*

5. Allium *subhirsutum*: caule planifolio umbellifero, foliis inferioribus hirsutis, staminibus subulatis.

Allium subhirsutum Sp. pl. 424.--Desf. Atl. 1. p.286.

Moly *Matt. Comm.*544. -- *Camer.Epit.* 498.

Moly angustifolium umbellatum *Cup.Hort. Cath.p.*146.

Allium saxatile album angustifolium hirsutum *Cup.Panph.*1.*t.*2.

Panormi *sul Monte di S.Maria di* Gesu

6. Allium *roseum*: caule planifolio umbellifero, umbellâ fastigiatâ, staminibus simplicibus corollâ brevioribus, petalis emarginatis.

Allium roseum *Sp.pl.* 432. -- *Desf, Atl.*1.*p.* 287. -- *Poiret It.*2.*p.*145.--*Viviani Fragm.ap.An. Bot.vol.*1.*part.*2.*pag.*165.

Allium caule planifolio umbellifero, umbellâ fastigiatâ filamentis simplicibus basi dilatatis *Ger.Prov.p.*150.

β Idem *umbellâ bulbiferâ*

Allium carneum *Targ. Tozz. Ist. Bot.ed.*2. *tom.*2.*p.*242. *t.*6.*f.* 304.-- Bertol. *Pl.Gen. p.* 51.-- *Savi Duecent.p.* 87.

Moly angustifolium campanulatum flore roseo nodosum *Cup.Panph.*2. *t.*219.

Moly-serpentinum vocatum *Lob. Ic. p.*190.

Varietas β minus frequens.

Reperi in montibus *S.Martini*.

7. Allium *chamaemoli*: scapo nudo subnullo, capsulis cernuis, foliis planis ciliatis.

Allium chamaemoli *Sp.pl.*433.-- *Desf.Atl.*1. *p.*288.--*Cav.Ic.*3.*t.*207.*f.* 1. --*Poiret It.*2.*p*146.

Chamaemoli an Moly Dioscoridis *Col.Ecphr.* 1.*p.*326.

Allium acaule seu humi in superficie florens gramineo folio hirsuto *Cup. Panph.*1.*t.*242.

Moly humile folio gramineo *Cup. Hort. Cath.p.*147.

In pascuis sterilioribus. Panormi *fuori Porta Riali*, etiam *alli Cruci*.

8. Arabis *alpina*: foliis amplexicaulibus, dentatis.

Arabis alpina *Sp.Pl.*928.

Turritis verna *Desf.Atl.*2.*p.*92.

Draba alba siliquosa *Cup.*Hort.*Cath.p.*66.

Drabae secundae Clusii exactior icon *Cup. Panph.*1.*t.*106.

Leucojum vernum perenne album majus *Bonan.t.*65.

In pascuis montosis elatis. Prope Carenim *sopra Muntagna longa*.

9. Arabis *thaliana*: foliis pilosis subdentatis: radicalibus petiolatis, caule ramoso, siliquis adscendentibus.

Arabis thaliana *Sp.pl.*929.-- *Smith. Brit.*2.*p.*712.--*Curt.Lond.Ic.* -- *Savi Pis.*2.*p.*105. -- *Pollich Palat.* 2.*p.*243.*t.*4.

Drabula minima alba, foliolis oblongulis, juxta terram in orbiculum compactis *Cup.Hort. Cath.p.*67.

Turritis vulgaris ramosa *Cup.Panph.*2.*t.*141.

In aggeribus, muris et ad vias.

10. Biscutella *raphanifolia*: foliis lyratis, siliculis glabris.

Biscutella raphanifolia *Poiret It.* 2. *p.*198. *Desrousseaux Dict.*3.*p.*619. --*Desf.Atl.*2.*p.*74.

Thlaspi biscutatum raphani aut Irionis folio *Bocc.Sic.p.*45. *t.*23.-- *Cup.Panph.*1.*t.*194.

Thlaspidium Raphani folio *Bonann. t.*59.

In pratis et pascuis. Panormi *Nel piano della Cunsulazioni*.

11. Biscutella *lyrata* : foliis lyratis, siliculis scabris.

Biscutella lyrata Mantis.254. --*Poiret It.2. p.197.* --*Desrousseaux* Dict.3.*p.619.*

Herba magnitudine varia. Caules purpurascentes, plerumque supernè, basi interdum etiam ramosi atque foliosi, foliis sessilibus pinnatifidis. Folia caulina superiora brevissima, linearia, ciliata. Siliculae orbiculato-didymae, pilis brevibus costanter hirsutae, qua nota certo certius Linnaeanam speciem hanc esse dignoscitur.

In pratis et pascuis. Panormi *tra la Guadagna, e Santu Spiritu.*

12. Bromus *ligusticus* : paniculá nutante secundá; spiculis linearibus, valvulâ calycinâ alterâ vix conspicuâ, pedicellis clavatis.

Bromus Ligusticus. *All.Fl.Ped.* --*Viviani Fragm.ap.Ann.Bot.p.*145.

Gramen bromoides Festuceá tenuique paniculâ minus *Scheuch.Agrost.*296.*t.6.f.*13.

Aristae terminales. Glumae interiores setis erectis minutè ciliatae, acutae, bidentatae.

Prope Panormum *alla Grazia* locis gramineis

13. Cardamine *hirsuta*: (*a*) foliis pinnatis extipulatis : foliolis petiolatis ; inferioribus subrotundis, superioribus lanceolatis.

Cardamine hirsuta. *Sp.pl.* 915.-- *Curtis Lond.Ic.*--*Santi Viag.al Mont.p.* 249.-- *Savi Pis.*2. *p.*96.-- *Bertol.Pl.Gen.p.*78.

Sisymbrium aquaticum alterum *Camer. Epit.*270.

Cardamine sylvestris minor italica *Barr. Ic.* 455.

Herba magnitudine varia, magis vel minus hirsuta, petiolis saltem infernè ciliatis. Flores interdum tetrandri.

In cultis humidis. Panormi *nella Flora*

(*a*) Cardamine pratensis *Synopsis Plant.Horti Botanici Accademiae Regiae Panormitanae*

14. Carex *divulsa*: spicâ elongatâ subdecompositâ, basi subramosâ, spiculis inferioribus remotis, fructibus erectiusculis, margine laeviusculis,

Carex divulsa. *Good. Trans.of. Lin.Soc.2.p. 160.--Bertol.Pl.Gen.p.127.* -- *Smith.Brit.3.p.975.*

Gramen cyperoides palustre gracile trigonum intervallatâ spicâ *Cup.Panph.2.t.46.--Hort. Cath.p.90.et Suppl.alt.p.34.*

Cyperoides palustre gracile intervallatâ, spicâ *Bonan.t.11.*

Carex nemorosa, fibrosâ radice, caule exquisitè triangulari, spicâ longâ, divulsâ seu interruptâ, capitulis omnibus solitariis *Mich. Gen.69.t.33.f.11.*

Carex nemorosa, fibrosâ radice, caule exquisitè triangulari, spicâ longâ divulsâ seu interruptâ, capitulis solitariis praeterquam ultimo *Mich.ibid.f.10.*

In gramineis siccis. Panormi *alla* Grazia.

15. Carex *vulpina* : spicâ supradecompositâ coarctatâ obtusâ, fructibus divergentibus, glumis acuminatis, culmi angulis compressis acutissimis.

Carex vulpina. *Sp.pl.* 1382.--*Good.loc.cit.p.* 161.-- *Smith* Brit.3.p.976.--*Savi Pis.* 2.p.323.--

Leers Herbor. p. 196. *t.* 14. *f.* 5. -- *Gaertn.* 1. *p.* 12. *tab.* 2. *f.* 6.

Gramen cyperoides palustre majus triqueter spicâ minus compactâ *Cup. Panph.* 2. *t.* 46. -- *Hort.Cath.p.* 90.

Cyperoides palustre majus spicâ compactâ seu Gramen cyperoides palustre triquetrum spicâ integrâ J. B. *Bonan.t.* 11.

Carex palustris major radice fibrosâ caule exquisitè triangulari, spicâ brevi, habitiori, compactâ *Mich.Gen.* 69. *t.* 13. 14.

Ad fossas. Prope Carenim *alli margi*

16. Carex *divisa* : spicâ subdecompositâ spiculis omnibus androgynis, bracteâ foliaceâ erectâ, fructibus adpressis, radice repente.

Carex divisa. *Good.loc.cit:p.* 157. *t.* 19. *f.* 2. *Smith.Brit.* 3. *p.* 973.

Carex hybrida. *Lam.Dict.* 3. *p.* 382.

Carex cuspidata. *Bertol.Pl.Gen.p.* 126.

Gramen cyperoides minus paniculâ parvâ, arundinaceâ radice *Cup. Suppl.alt. p.* 33.

Cyperoides minus paniculâ parvâ arundinaceâ radice *Bon.t.* 130.

Carex alpina minima; caule trilatero, capitulis in summitate caulis atro fuscis, squamis angustis, capsulis non marginatis in longiusculum collum magis bifidum attenuatis *Mich.Gen.68.n.5.t.33.f.6. etiam* ex *ejusdem Herbario*

In palustribus maritimis, etiam in montosis siccis. Prope Carenim *vicino li margi*

17. Carex *pendula*: vaginis elongatis penduncula subaequalibus, spicis cylindricis, longissimis, nutantibus, fructibus confertissimis, ovatis, acutis.

Carex pendula. *Good.loc.cit.p.*168. -- *Curt. Lond.Ic.* -- *Smith.*Brit.3.*p.*981. -- *Bertol.pl.* Gen. *p.*129.

Carex maxima. *Savi Pis.*2.*p.*325.--*Desf.Atl.* 2.*p.*338.-- *Lam.*Di*ct*.3.*p.*394.

Cyperoides spicâ pendulâ longiore et angustiore *Scheuch.Agrost.p.*445.

Gramen cyperoides palustre, maximum triquetrum spicis longissimis pendulis denticulatis *Cup. Panph.*2.*t.*46.

Gramen cyperoides palustre latifolium spicis denticulatis pendulis longilatifolium *Cup. Hort.Cath.p.*90.*et Suppl.alt.p.*34.

Cyperoides palustre latifolium spicis denticulatis pendulis longioribus et angustioribus *Bonan.t.*11.

Gramen cyperoides latifolium typhâ pendulâ longiori *Barr.Ic.*45.

Ad Ripas fossarum.

18. Carex *gynobasis*: vaginis subnullis, spicis foemineis paucifloris, inferiore pedunculatâ radicali, fructibus obovato-triquetris nervosis.

Carex gynobasis *Sehk.Hist.Car.p.*92. *t.* G. *f.*35. -- *Bertol.Pl.Gen.p.*131.

Carex alpestris. *All.Ped.*2.*p.*270.

Carex rhyzanta. G*melin Syst.p.*144.

Habitat in montibus *S.Martini*

19. Cnicus *pungens*: (*a*) foliis decurrentibus subtus lanuginosis pinnatifidis spinosis, floribus racemoso-glomeratis, squamis calycinis ovatis spinosis, spinis pungentibus.

Cnicus pungens *L.Wild.*1663.

Carduus palustris altissimus, lanceato folio, ramosus, caule folioso, spinosissimus, capitibus compactis *Cup.Hort.Cath.p.36.*

Carduus palustris altissimus lanceolatus pycnopolycephalus. *Cup.Panph.1.t.166.*

In stagnis, et ad fluviorum vel rivulorum margines vulgaris.

(a) Carduus palustris *Syn.H.R.P.*

20. Colchicum *variegatum*: foliis undulatis patentibus, petalis elliptico-lanceolatis, variegatis.

Colchicum variegatum *Sp: pl.* 485.

Colchicum chionense, floribus frittillariae instar tessulatis, foliis undulatis *Moris. Hist.2. p.341.Sec.4.t.3.f.4.*

Colchicum commune *Cup.Hort.Cath.p.*54.*et Suppl.alt.p.*20.

Bulbus subrotundus magnus solidus albus tunicâ fuscâ striatâ tectus, hinc sulcatus, sulco spatham 1-4floram semiamplectenti. Flores subradicales, foliis precociores, tessellis albis purpureisque pulcherrimè variegati, tubo albo

longo. Antherae versatiles intensè purpureae dissepimento albo. Pollen luteum. Stigmata truncata. Folia et fructus adhuc non vidi.

Reperi in montibus *S. Martini* precipuè *sopra Munti pitrusu*, etiam *sopra S. Maria di Gesu*.

21. Coris *monspeliensis*.

Coris monspeliensis *Sp.pl.*252.-- *Desf.Atl.*1. *p.*185.--*Lam.Illustr.n.*1996.*t.*102.--*Savi* Due *cent.* *p.*56.

Coris coerulea maritima *Cup. Hort. Cath.* *p.*59.

Coris monspeliaca *Lob. Ic.* 402.

Prope Panormum *sopra S.Maria di Gesu.*

22. Coronilla *valentina*: fruticosa, foliolis subnovenis, stipulis suborbiculatis.

Coronilla valentina *Sp.pl.* 1047.

Coronilla stipularis *Lam.Dict.*2. *p.*120.

Colutea scorpioides altera minor securidicae folio auriculato *Cup.Panph.*1.*t.*41.

In montosis siccis. Panormi *sopra S. Maria di Gesu*.

23. Crepis bursifolia : caule paucifloro subaphyllo, foliis radicalibus pinnatifidis, dentatis, pappo stipitato

Crepis bursifolia *Sp.pl.*1131. *excl. syn.Cup.*

Hieracium siculum Bursae pastoris folio *Bocc.Mus.p.*147.*t.*106.& 112.

Hieracium Panormitanum Bursae pastoris folio *Cup. Panph.*2.*t.*215.-- *Bonan.t.*139.

Radix fusiformis. Caules 3-5unciales teretes, debiles, pauciflori, adscendentes, simplices vel parum ramosi, lanulâ albâ rarâ deciduâ subtomentosi, deinde ferè glabri. Folia glabra: radicalia petiolata, pinnatifida lobis directione et sitù variis, terminali semper dentato, aliquando ciliata costâ pilosiusculâ; caulina inferiora, si adsunt, sessilia, lanceolata, basi dentato-pinnatifida; superiora linearia, integerrima. Pedunculi terminales, elongati, saepe bracteolati, bracteâ lineari. Flores citrini, parvi, matutini, ligulis apice quinquedentatis, dorso purpurascentibus. Calyx plus minus tomentosus, simplici serie polyphyllus, foliolis

subaequalibus, dein carinatis semina marginalia amplectentibus, margine membranaceo, squamis linearibus, brevibus, appressis. Semina flava, sulcata, angulis scabra. Pappus simplex, stipitatus, oculo armato scaber. Receptaculum favosum.

Floret Julio-Sept.

Panormi *al vias frequens* solo calcareo

24. Cynosurus *cristatus*: bracteis pinnato-distichis, muticis, spicâ simplici, lineari.

Cynosorus cristatus *Sp. pl.* 105. -- *Schreb. Gram.* 69.*t*.8.*f*.1. -- *Leers Horbor.p*.49. *t*.7.*f*.4. -- *Lam.Illustr.n.* 1092. *t*.47.*f*.1. - *Savi Pis.*1.*p*.110.

Gramen pratense cristatum, seu spicâ cristatâ laevi *Schecz.Agrost.p.* 79.*t*.2.*f*.8.*A.C.*

Gramen spicâ cupressiformi asperâ cristatâ *Cup.Panph.*2.*t*.59.-- *Bonan.t*.4.

Gramen spicâ cupressiformi asperâ *Cup. Hort.Cath.p.*90.

In pascuis vulgaris. Prope Panormum *alla Grazia*.

25. Cyperus distachyos; culmo subtriquetro filifor-

Tab. 1.

Dianthus rupicola

Pietro Vaincher incise. e del.

mi, basi monophyllo; spiculis subgeminis sessilibus, involucri foliolo altero brevioribus.

Cyperus distachyos *Willd.Sp.pl.p.*272.--*All. Auct.*48.*t.*2.*f.*5.

Cyperus junciformis *Cav. Ic.n.*223. *t.*204. *f.*1.-- *Desf.Atl.*1.*p.*42.*t.*7.*f.*1.--*Lam. et Decand.Fl. Franc.v.*3.*p.*144.

Juncellus Cyperi paniculis binis vel ternis nigris *Cup.Panph.*2.*t.*123.

Junculus paniculâ duplic.nigrâ *Cup.* H*ort. Cathp.*104.

In glareosis inundatis.

26. Dianthus *rupicola*: floribus aggregatis, fasciculatis, squamis calycinis imbricatis, brevibus, margine ciliatis; caule suffruticoso.

Caryophyllus sylvestris vulgaris latifolius floribus conglobatis sive copulatis C*up.* H*ort.* C*ath.p.*40.

T.1.Caules suffruticosi a pede ad sesquipedem usque alti, ramosissimi: ramis inferiori parte nudis, annulatis, superiori foliosis, apice multifloris. Folia crassiuscula, lineari-lan-

ceolata, glauca, glabra, integerrima; enervia, basi parum connata. Flores congesti, rosei, odori. Calyx laeviter striatus, basi cinctus squamis numerosis arctè imbricatis, tubo triplo circiter brevioribus, ellipticis, aristatis, margine ciliatis. Petala serrata, ore lineata pubescentia pilis purpurascentibus, ungue albo.

Habitat in fissuris rupium.

27. Dianthus *saxifragus*: floribus solitariis, squamis calycinis binis vel quaternis margine membranaceis, petalis emarginatis, foliis linearibus.

Dianthus saxifragus *Sp.Pl.*1.413.

Dianthus filiformis *Lam.Fl.fr.*2.*p.*537.

Gypsophyla saxifraga *Sp.pl.*2.584.

Betonica coronaria v. Tunica minima J.*Bauh Hist.*3.*p.*337.

Lyhnis pumila caryophyllata, flore rubello, Italis Haemorroidalis Aldrovando *Barr. Ic.*998.

Caryophyllus minimus procumbens angustissimo folio incarnatus *Cup.Panph.*2.*t.*21.

Caryophyllus sylvestris minimus *Cup.Suppl. alt.p.16.*

In apricis petrosis vel maritimis arenosis.

28. Delphinium *peregrinum*: trigynum; foliis inferioribus multipartitis, obtusis; superioribus simplicibus; corollis heptapetalis; nectariis geminis.

Delphinium peregrinum *Sp.pl.749.* --*Desf. Atl.1.p.426.*

Consolida regalis latifolia parvo flore *C.B. Prod.74.*

Consolida regalis montana dilutè flore coeruleo *Cup.Panph.1.t.118.*

Delphinium arvense sive montanum flore dilutè coeruleo. *Bonan.t.25.*

In arvis et campis precipuè montosis. Panormi *sopra S.Maria di Gesu*

29. Erica *multiflora*: antheris muticis styloque exsertis, corollâ campanulatâ, foliis quinis, floribus axillaribus, pedunculis flore longioribus.

Erica multiflora *Sp.pl.503.*--*Savi Due cent. p.96.*

Erica foliis corios multiflora *Jo.Bauh.Hist. 1.p.356.*

In ericetis *S. Martini*

30. Eryngium *tricuspidatum* : foliis radicalibus cordato-subrotundis, inciso-dentatis, caulinis multipartitis, laciniis linearibus, paleis tricuspidatis.

Eryngium tricuspidatum *Sp.pl.* 337.-- *Desf. Atl.* 1.*f*.224.

Eryngium *Bocconi Lam.Dict.*4.*p*.754.

Eryngium capitulis psyllii ex Sicilia *Bocc. Sic.*88.*t*.47.-- *Cup.Panph.*2.*t*.202.*Hort.Cath.p*.70.

In pascuis montosis maritimisque. Prope Panormum *all'Aspra, a Sferracavaddu, e a lu Caputu*.

31. Euphorbia *dendroides*: (*a*)umbellâ multifidâ bifidâ, involucellis rotundatis, capsulâ glabrâ, caule arboreo.

Euphorbia dendroides *Sp.pl.* 662. ? -- *Lam. Dict.*2.*p*.418.--*Desf.Atl.*1.*p*.377.

Tithymalus dendroides major et verior *Barrel.Ic.*910.

(*a*) Euphorbia nova Syn. H.R.P.

32. Euphorbia *fructicosa* : (*a*) umbellâ quinquefidâ, bifidâ : involucellis diphyllis, obovatis, primariis secundis; foliis lanceolatis glabris, capsulâ verrucosâ.

Euphorbia spinosa Var. A *Desf. Atl.* 1. *p.* 380. *f.* 101.

Frutex tripedalis et ultra, ramosissimus, ramis di-vel-tricothomis ad amplam paniculam dispositis. Folia in ramulis terminalibus floriferis congesta, uncialia, sparsa, lanceolata, utrinque attenuata, integerrima, mollia, glabra. Umbella ut plurimum quinquefida, radiis bifidis, vix dichotomis, pedunculis axillaribus subjectis subnullis. Involucrum universale foliis ferè conforme. Involucella diphylla, obovata, integerrima : primaria in singulo radio secunda, in exteriorem umbellae partem versa, reliqua per gradus subopposita. Flores lutei. Nectaria mutica, reniformia. Capsula verrucosa, scabra.

Plantae hujus diversos status perpendi facta semper collatione cum Euphorbia spinosa

Lin. ; cui licet proxima ; attamen aliquibus notis constanter distare visa mihi est, praecipuè ramis di-trichotomis, foliis in ramis junioribus tantum sitis, umbellae radiis semel aut bis bifidis, involucellis secundis, obovatis. Malè ergo Icon Florae Atlanticae involucella ovata ac opposita repraesentat. Porro autem quod ad magnitudinem totius plantae spectat, individua plurima tripedalia et ultra locis sterilioribus siccioribusque, nempe in fissuris rupium orta, me vidisse assero.

Habitat cum praecedenti in montibus sterilibus, et ad fissuras rupium. Panormi *sopra Monte Peregrino*.

(*a*) Euphorbia dendroides *Syn.H.R.P.*

33. Euphrasia *rigidifolia* : foliis linearibus integerrimis scabris ; floribus racemosis secundis ; staminibus corollâ brevioribus ; antheris hirsutis.

Euphrasia autumnalis purpurea, vermicu-

lato, acuto, sulcato folio, deciduo *Cup. Hort. Cath. p. 70.*

Euphrasia vermiculato folio deciduo *Cup. Panph. 2. t. 15.*

Herba pilis brevibus rigidulis appressis tecta. Caules ad sesquipedem usque alti, obtusè tetragoni, purpurascentes, raro lutei, paniculati, ramis oppositis, decussatis, adscendentibus, inferioribus patentioribus. Folia crassiuscula, linearia, opposita, glauca, integerrima, scabra, supernè plana, canaliculata sulco apicem non attingente, dorso striis longitudinalibus laevissimè exarata, costâ prominulâ. Flores racemosi, breviter pedicellati, bracteati, solitarii opposititi, decussati, per paria secundi. Bracteae ovato-lanceolatae, fructus calyce breviores. Calyx cylindricus, striatus purpurascens, quadridentatus, dentibus acutis, subaequalibus. Corolla clausa, magnitudine Euphrasiae luteae, e luteo purpurascens, tubo calyce breviore. Labium superius emarginatum, obtusum, convexum, inferius trilobum, lobis subrotundis

integerrimis, medio lateralibus paulo majore; nunc apice emarginato, nunc integro. Stamina inclusa, corollâ breviora. Antherae luteae, hirsutae, hinc bilobae lobis omnibus apice mucronulatis, hinc pilorum fasce inter se connexae. Pollen luteum. Stylus corollâ longior incurvus. Capsula obovata compressa, emarginata, superne villosa, bilocularis, dissepimento valvis contrario, apice transversim dehiscens. Semina 6 - 8. in singulo loculamento ovato-oblonga, longitudinaliter striata.

Floret *Autumno*.

Reperi in Montibus *S. Martini*, et *alla Grazia nel feudo del Salvatore*.

34. Fagonia *cretica*: spinosa, foliis ternatis, foliolis lanceolatis.

Fagonia cretica *Sp.pl.*553. -- *Desf. Atl.*1. *p.* 338. -- *Lam.Illustr.t.*346. -- *Gaert.*2.*p.*153.*t.*11.

Trifolium spinosum *Matth. Com.* 611. -- *Clus.Hist.*2.*p.*242. -- *C.B. Prod.*142.

Reperi *nel Bosco del Cappidderi*.

35. Festuca *elatior*. paniculâ subdiffusá nutante,

ramosissimâ laxâ ; spiculis ovato-lanceolatis, acutis, flosculis cylindricis, obsoletè nervosis.

Festuca elatior *Sp.pl.*111. -- *Schreb. Gram.* 34. *t.*2. -- *Leers Herb.*35. *t.*8. *f.*6. -- *Curtis London Ic.* -- *Smith. Brit.* 1. *p.* 124. -- *Lam. Dict.* 2. *p.* 462.

Festuca pratensis *Lam. Dict.* 2. *p.* 460. -- *Savi Pis.* 1. *p.* 112.

Festuca loliacea *Lam. Dict.* 2. *p.* 462.

Gramen arundinaceum locustis viridibus spadiceis, loliaceis, brevius aristatis. *Scheuchz. Agrost. p.* 266. *t.* 5. *f.* 18.

Gramen pratense altum paniculatum asperum latifolium paniculâ magnâ, multiplici pendulá. *Cup.* Hort. *Cath. p.* 87.

In pascuis montosis.

36. Festuca *phleoides* : paniculâ spiciformi pubescente, flosculis summis submuticis, inferioribus aristatis, glumâ internâ florali bifidâ.

Festuca phleoides *Villars Dauph.* 2. *p.* 95. *t.* 2. *f.* 7. -- *Desf. Atl.* 1. *p.* 90. *t.* 23. -- Bertol. *pl.* Gen. *p.* 17.

Poa phleoides *Lam. Ill. n.* 976.

Bromus *trivialis*. *Savi Pis.* 1. *p.* 124. *t.* 2. *f.* 2.

Koeleria phleoides *Pers. Syn. pl. p.* 97.

Gramen typhoides molle *Scheuchz. Agrost.* 246. *t.* 5. *f.* 5.

Gramen alopecurum viridi et molli spicâ *Barr. Ic.* 123. *f.* 1.

In campis & ad muros frequens.

37. Fontinalis *antypiretica*: foliis complicato-carinatis, trifariis, acutis, perichaetii foliolis obtusis, operculo subulato.

Fontinalis antipyretica *Sp. pl.* 1571. -- *Hedw. Sp. Musc.* 298. -- *Savi Pis.* 2. *p.* 413. -- *Lam. Illustr. t.* 873.

Fontinalis triangularis major complicata, e foliorum alis capsulifera. Dill. Musc. 254. *t.* 33. *f.* 1.

Muscus squamosus foliis acutissimis in aquis nascens. *Vaill. Paris.* *t.* 33. *f.* 5.

Muscus denticulatus aquaticus spicatus ramosus. *Cup. Suppl. p.* 249. & *Panph.* 1. *t.* 147. -- *Bonan. t.* 94.

Habitat in flumine *Oreto*.

38. Geranium *sanguineum*: pedunculis unifloris; foliis quinquepartitis trifidis rotundatis; capsulis apice setosis.

Geranium sanguineum, *Sp.pl.* 958. *var.* α -- *Smith Br.t.*2. *p.*738.*var.* α -- *Bertol.Pl.Gen.p.*82. -- *Savi Pis.*2.*p.*111. -- *Cav.Ger.t.*91.*f.*1.

Geranium folio ex viridi fusco rotundo, Delphynii prodeuntis incisuris, Geranii bulbosi flore *Cup.Panph.*2.*t.*167.--*Hort.Cath.p.*83.

In montosis petrosis.

39. Geranium *lucidum*: pedunculis bifloris; foliis quinquelobis rotundatis; calycibus transversè corrugatis; capsulis multicarinatis.

Geranium lucidum *Sp.pl.*955.--*Smith Brit.* 2.*p.*733. --*Savi Due cent.p.*119. --*Cav.Ger. t.*80. *f.*2.--*Desf.Atl.*2.*p.*104.--J.*Bauh. Hist.*3.*p.*481.

Geranium rotundifolium saxatile montanum *Col.Ecphr.*1.*t.*137.

Geranium annuum rotundifolium montanum, saxatile, lucidum *Cup. Hort. Cath.p.*83.

Reperi prope Carenim *nel Bosco della Cirasla*.

40. Geranium *romanum* : scapis radicalibus erectis multifloris; petalis integris aequalibus; foliis pinnatis, pinnis pinnatifidis.

Geranium romanum *Sp.pl.*951. -- *Desf.Atl.* 2.*p.*105.-- *Cav.Ger.t.*94.*f.*2.

Geranium myrrhinum tenuifolium, amplo flore purpureo. *Barrel.Ic.*1245.

In pascuis apricis frequens.

41. Hesperis *verna* : caule erecto ramoso; foliis serratis hirsutis: radicalibus obovatis, caulinis sessilibus amplexicaulibus.

Hesperis verna *Sp.pl.* 928. -- *Desf. Atl.* 2. *p.*90.

Draba alpina siliquosa minor purpurea, folio subrotundo aspero serrato *Cup. Panph.*2.*t.* 243. *et Hort.Cath.v.*66.

Hesperis alpina aspera oblongo subrotundo folio flore purpureo *Bonan. t.* 64.

Habitat in montibus *S.Martini*.

42. Hyoseris *scabra* : scapis unifloris incrassatis ventricosis; foliis pinnatifidis dentatis.

Hyoseris scabra *Sp.pl.*1138.-- *Desf. Atl.*2. *p.*332.

Hieracium Tragoponi foliis *Bocc. Mus. t.* 106.

Dens Leonis minor crispus flore parvo inexpanso, crassis cauliculis *Cup. Hort. Cath. p.*66. *et Panph.*1. *t.*147.-- *Bonan.t.*94.

In arvis, et pascuis.

43. Inula *montana*: foliis lanceolatis hirsutis subintegerrimis; caule unifloro; calyce imbricato.

Inula montana *Sp.pl.*1241. --*Savi Due Cent.p.*179.

Aster montanus *All.Ped.n.*706.

Aster montanus hirsutus *Lob.Ic.*350.*et Advers.p* 148.*f.*2.

Aster angustifolius luteus J. *Bauh. Hist.* 2. *p.*1046.

Aster montanus angustifolius luteus *Cup. Suppl.alt.p.*11.

Herba pilis longis mollibus appressis hirsuta. Calycis squamae exteriores per ordinem breviores ac latiores, basi pallidae.

Reperi in montibus *S.Martini*.

44. Inula *odora*: foliis hirsutis denticulatis: radicalibus ovato-oblongis, caulinis lanceolatis amplexicaulibus; caule paucifloro.

Inula odora *Sp.pl.* 1236. -- *Savi Due Cent. p.*179.

Aster odorus *All.Ped.n.*713.

Asteris altera species apula an Baccharis *Col.Ecphr.*1.*p.*251.*t.*253.

Baccharis minor Italica flore Asteris luteo *Barr.Ic.*1145.

Aster luteus radice odora *Cup.* Hort.*Cath. p.*26.

Reperi in montibus *S.Martini*.

45. Iris *alata*: (*a*) acaulis; corollis imberbibus, petalis interioribus minimis patentissimis; foliis carinatis; tubo longissimo.

Iris alata Poiret *It.*2.*p.*86. -- *Lam.* Dict.3. *p.* 302.

Iris scorpioides Desf.*Atl.*1.*p.*40.*f.*6.

Iris humilis oporina Narcissi Jacobaei fo-

lio coerulea odora Asphodeli radice. *Cup Hort. Cath.p.*103.& *Suppl.alt.p.*42.

Iris autumnalis humilis purpurea Asphodeli radice *Cup.Panph.*2.*t.*230. -- Bonan.*t.*18.

Habitat in pascuis sterilibus et ad rupes.

(*a*) Iris verna *Syn.*H.*R.P.*

46. Lamarckia *aurea*.

Lamarckia aurea. *Moench.Meth.*201.--*Lam. et* Dec. *Fl.Fr.*3.*p.*30.

Cynosurus aureus *Sp.pl.*107. -- Desf.*Atl.*1. *p.*83.-- Bert.*Pl.Gen.p.*16.

Chrysurus cynosuroides *Pers.Syn.Pl.p.*30.

Gramen paniculâ pendulâ aureâ *Scheuchz. Agrost.p.*139.*t.*13.*f.*12. A.

Gramen sciurum seu alopecurum minus heteromallâ paniculâ *Barr.Ic.*4.

Gramen polyglumum denticulatum *Cup. Panph.*2.*t.*74.-- *Bonan.t.*6.

Gramen paniculâ pendulâ aureâ vel candidâ glumis longis denticulatis *Cup. Hort.Cath. p.*89.*et Suppl.alt.p.*33.

Ad muros et rupes

47. Leuzea *conifera*.

Leuzea conifera *Lam.et* Decan*d.Fl.Franc.*4. *p.*109.

Centaura conifera *Sp.pl.* 1294. -- *Desf. Atl.*2.*p.*295.

Jacea montana capite magno Strobili *J. Bauh. Hist.*3.*p.*30.

Jacea montana, incana, capite Pyni *Cup. Hort.Cath.p.*101.

Stoebe pynea amplo capite *Barr.Ic.*138.

Chamaeleon non aculeatus *Lob. Ic.*2.*p.*7. *et Advers.p.*367.

In montibus *S.Martini*.

48. Lichen *decipiens*: crustaceus: squamulis distinctis supernè rubentibus albo-marginatis, junioribus concavis; scutellis atris marginalibus.

Lichen decipiens *Hedw.St.Crytp.*2. *p.*7.*t.*1. *f.B.*

Psora decipiens *Lam.& Dec. Fl.Franc.* 2.*p.* 369.

Lichen elveloides *Jacq.Coll.*3.*p.*108.*t.*3.*f.*3.

Lichen dispermus *Vill. Dauph.* 3. *p.* 994. *t.* 55.

Frequens circa Panormum supra terram.

49. Lichen *fulgens*: crustaceus: fronde pulverulentâ citrinâ margine inciso-crenatâ; scutellis badiis.

Placodium fulgens *Lam. et Dec. Fl. Franc.* 2. *p.* 378.

Lichen citrinus *Hedvv. Crypt.* 2. *p.* 60. *t.* 20. *f.* C.

Lichen friabilis. *Vill. Dauph.* 3. *p.* 979. *t.* 55.

Habitat in montibus *S. Martini* supra terram.

Amicissimus meus PATER JOACHIM RUSSO CASSINENSIS Botanices Siculae assiduus cultor communicavit.

50. Lichen *crassus*: crustaceo-foliaceus: squamis imbricatis, obtusè lobatis, undulatis, supernè pallidè viridantibus margine albo; scutellis rufis.

Squamaria crassa *Lam. et Dec. Fl. Franc.* 2. *p.* 375.

Lichen laqueatus *Wulf. ap.* Jacq. *Coll.* 3.*p.* 109.*t.*5.*f.*2.

Lichen coespitosus *Vill. Dauph.* 3.*p.*976.*t.*55.

Lichen cartilagineus L *am.Dict.*3.*p.*480.

Lichenoides cartilagineum scutellis fulvis planis *Dill.Musc.p.*179.*t.*24.*f.*74.

Circa Panormum supra terram.

51. Lichen *acetabulum*: foliaceus repens lobatus viridis; scutellis testaceo-ferrugineis concavis extus rugosis folio concoloribus.

Lichen acetabulum *Wulf.ap.* Jacq. *Coll.*3.*p.* 115.*t.*9.*f.*1.

Imbricaria acetabulum *Lam.et* Dec. *Fl.Fr.* 2.*p.*392.

Lichen corrugatus *Smith Trans. of the lin. soc.vol.*1.*n.*8.

Lichenoides acetabulis cutaneis et rugosis *Dill.Musc.*185.*t.*24.*f.*79.

Lichen pulmonarius, infernè obscurus, desuper e glauco subvirescens, receptaculis florum amplioribus ac densioribus atro-fuscis *Mich. Gen.*90.*Ord.*20.*n.*4.*t.*48.*f.*2.

Lichen pulmonarius arboreus e cinereo viridis *Vaill.Bot.t.21.f.13.*

In montibus *S. Martini* ad quercuum cortices.

Misit P. Russo

52. Lichen *scrobiculatus*: foliaceus repens lobatus lobis rotundatis, supernè scrobiculatus verrucosus, infernè villosus, scutellis sparsis rubeis.

Lichen scrobiculatus *Scop.Carn.2. n.*1391.

Lichen verrucosus *Vulf. ap. Jacq. Coll.*4. *p.* 278.*t.*18.*f.*2.

Lobaria scrobiculata *Lam.et* Dec. *Fl.Fran.* 2.*p.*402.

Lichen pulmonarius arboribus adnascens infernè obscurus, desuper lacunosus ex glauco et cinero flavescens, reptaculis florum rubeis *Mich.Gen.*90.*Ord.*21.*t.*49.

Lichenoides pulmoneum villosum, superficie scrobiculatâ et peltatâ D*ill. Musc.* 216. t. 29.*f.*114.

Prope Carenim *nel bosco della Cirasìa* ad arbores quercuum.

53. Lichen *pseudo-pulmonarius*: foliaceus repens lobatus, lobis sinuatis, supra reticulato-lacunosus, subtus villcsus; scutellis sparsis marginatis.

Lobaria pulmonaria β *Lam. et* Dec.*Fl.Fr.* 2.*p.*402.

Muscus arboreus pulmonarius supra virescens, subtus canus polyschides? *Cup.*Hort.*Cath.* *Suppl.p.*249.

Foliaceo-coriaceus, repens, latè expansus, in lacinias sinuatas partitus, superficie superiore reticulatâ, lacunosâ, viridi, glabrâ, inferiore, demtis tumoribus, lanuginosâ, villis rufis, centrum versus nigrescentibus. Scutellae numerosae, sessiles, sparsae, marginatae, margine crenulato, supra fuscae, subtus et margine rufae.

Prope Carenim *nel bosco della* Ciras*la* ad cortices quercuum.

54. Linaria *pilosa*: pilosisima; foliis alternis reniformibus crenato-lobatis; caulibus procumbentibus.

Linaria pilosa *Lam.et Decand. Fl. franc.*3.*p.* 584.

Antirrhinum pilosum *Mant.*249.

Linaria saxatilis, hirsuta, Hederulae folio, clematites, sive Cymbalaria hirsuta saxatilis *Cup.Hort.Cath.p.*114.

Cymbalaria vel linaria, clematites, saxatilis, rotundo Hederae folio, hirsuta, purpurea *Cup. Panph.*1.*t.*214.

Linaria clematites, saxatilis, rotundo Hederae folio, hirsuta, purpurea, cymbalaria dicta *Bonan.t.*24.

In montibus *S.Martini*.

55. Linaria *reflexa*: foliis ovatis glabris: inferioribus subternis, superioribus alternis; pedunculis fructiferis elongatis reflexis.

Linaria reflexa *Desf.Atl.*2. *p.*42. -- *Lam.et Decand.Fl.Franc.*3.*p.*585.

Antirrhinum reflexum *Sp.pl.*857.-- *Poiret It.*2.*p.*191.*var.fl.albo*.

Linaria myrsinites flore candido sulphureo

rictu croceo *Cup.Panph.*2.*t.*15.*et* Hort.*Cath.p.*114.

In campis frequens.

66. Linaria *arvensis*: caule erecto; foliis linearibus: inferioribus quaternis; calycibus piloso-viscidis; bracteis deflexis.

Linaria arvensis *var.* A *Desf. Atl.*2. *p.*45.-- *p.* 588.

Linaria simplex *Lam.et Decand.Fl.Franc.*3.

Antirrhinum simplex *Wild.Sp.*3.*p.*243.

Antirrhinum arvense, var. γ *Sp.pl.*855.

Linaria tetraphylla lutea *Col. Ecphr.* 1. *p.* 299.*t.*300.

Linaria oreades lutea parva brevi calcari, Lini folio glauco *Cup. Panph.*2.*t.*159.

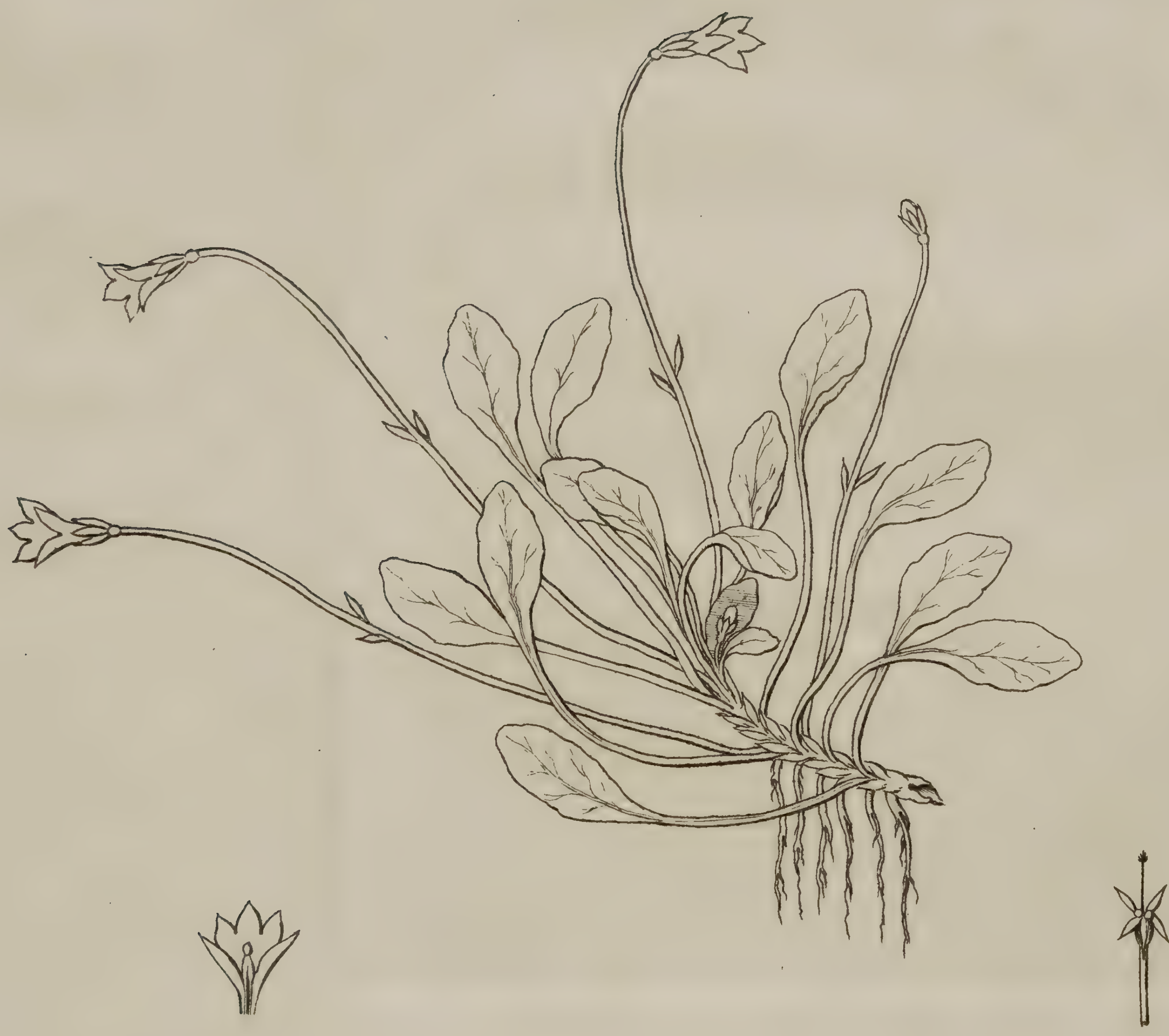
Linaria quadrif.lutea *Cup.Hort.Cath.p.*114.

Habitat in arvis.

57. Linaria *purpurea*: caule erecto, foliis lineari-lanceolatis, corollis purpureis.

Antirrhinum purpureum *Mant.* 416.

Linaria alpina, flore parvo, purpureo, Tithymali cyparissi foliis *Cup. Panph.* 2. *t.* 79.*et Hort.Cath.p.*113.

Lobelia tenella

Vaincher inc.

Habitat in montibus.

58. Lobelia *tenella*: scapis unifloris bracteatis; foliis radicalibus ovatis subintegerrimis.

Lobelia laurentia var. β *Sp.pl.* 1321.

Lobelia minuta *Lam. et Dec. Fl. Fr. 3. p. 716.*

Rapunculus aquaticus minimus &c. *Bocc. Mus. p. 35. t. 27. fig. minor.*

Rapunculus minimus Bellidis minimae folio tenui, flore coeruleo tricuspidato albâ maculâ insignito *Cup. Hort. Cath. p.* 189.

T. 2. Parva atque tenera planta. Radix perennis, fibrosa, repens. Folia omnia radicalia, in rosulas disposita, petiolata, elliptica vel ovata, glabra, laevissimè emarginata, margine subdentato-repanda, nonnunquam integerrima. Scapi radicales, debiles, simplices, uniflori, medium versus bibracteati, bracteolis linearibus, brevibus, alternis vel oppositis. Calix quinquefidus, tubo corollae brevior. Corolla bilabiata dilutè violacea, intus pilosa albâque maculâ notata, ore luteo. Labium superius bifidum laciniis lineari-lanceolatis, inferius trifidum laciniis ovatis ob-

tusis cum appendicula. Antherae fuscae in tubum coalitae. Stigma pubescens. Capsula infera, bilocularis, loculis polyspermis.

Habitat ad margines fluminis *Oreti*.

Nimis affinis sed satis distincta a Lobelia minuta Lin., quae scapis nudis aliquando bifloris gaudet. Nunquam vero confundi potest cum Lobelia laurentia. Hujus enim praecipuè caulis ramosus.

59. Lotus *biflorus*: leguminibus subconjugatis tetrapteris villosis; bracteis ovatis calyce brevioribus.

Lotus biflorus *Desrousseaux*. *Dict*.3.*p*.604. -- *Desf*.*Atl*.2.*p*.202.*t*.210.

Lotus conjugatus *Poiret It*.2.*p*.202.*nec Lin*.

Habitat in campis. Panormi *sopra S. Maria di Gesu*.

60 Lotus *tetragonolobus*: leguminibus solitariis tetrapteris glabris; bracteis ovatis; floribus purpureis.

Lotus tetragonolobus *Sp.pl*.1089. -- *Desf*. *Atl*.2.*p*.201. -- *Gaert*.2.*p*.337.

Lotus oligoceratos, tetragonolobus, annua, cretica, flore saturate rubro, seu holosericeo coccineo *Cup. Hort.Cath.p.*116.

Habitat in pascuis montosis. Panormi sopra *Monte Peregrino*.

61. Lotus *siliquosus* : leguminibus solitariis tetrapteris glabris, bracteis lanceolatis.

Lotus siliquosus. var. *β Desrous.* Dict.3.*p.* 603. -- *Savi* Due *Cent.p.*134.

Lotus maritimus *Sp.pl.*1089.

Lotus an maritima lutea siliquosa folio pingui etc.*Cup.Suppl.alt.p.*57.

In arenosis maritimis.

62. Lupinus *prolifer* : calycibus alternis appendiculatis : labio superiore integro, inferiore tridentato.

Lupinus prolifer *Desrous.*Dict.3.*p.*662.

Lupinus sylvestris latifolius flore albo, sativum in omnibus aemulans, edulis *Cup.Hort. Cath.p.*117.

Reperi prope *Capacim* in campis.

63. Moheringia *muscosa*.

Moheringia muscosa. *Sp.pl.*515. --*Savi Pis.* 1. *p.*292. -- *Lam.Illustr.t.*314.-- Gaert.2.*p*.226.*t.* 129.*f.* 11.

Alsine tenuifolia muscosa *Cup. Panph.* 3. *t.* 35.*et* 2.*t.*143.

Alsine omnium minima angustissimo folio, muscoso flore *Cup.Hort. Cath.p.6. et Suppl. alt.p.6.*

In umbratis humidis.

64. Narcissus *serotinus*: (*a*) spatâ multiflorâ; nectario brevissimo integro crenulato; petalis lanceolatis; foliis linearibus canaliculatis.

Narcissus spatâ multiflorâ, nectario brevissimo sexpartito. *Sp.pl.*417.--*Desf.Atl.*1.*p.*283. *t.* 82.

Narcissus autumnalis vulgaris, albus, stellaris, medio croceus odoratissimus tenuifolius *Cup.Hort.Cath.p.*149.

Narcissus autumnalis, vulgaris, stellaris, albus, medio croceus, odoratissimus, monojuncifolius *Cup.Panph.*2.*t.*250.--*Bonan.t.*38.

Tab. 3.

Ophris speculum

Vaincher inc. e del.

Narcissus medio croceus tenuifolius *Lob. Adv.p.*490.

In campis solo calcareo.

Nectarium saepè crenulatum, aliquando integerrimum, nunquam vidi sexpartitum.

(*a*) Narcissus novus *Syn.H.R.P.*

65. Neotia *spiralis*.

Neotia spiralis *Lam.et* Dec. *Fl. Franc.* 3. *p.*257.

Ophris spiralis *Sp.pl.* 1340. -- *Savi Pis.*2.*p.* 302.--*Curtis Lond.Ic.*--*Smith.Brit.*3.*p.*934.

Epipactis spiralis *All.Ped.n.*1852.

Orchiastrum aestivum palustre album odoratum *Mich.Gen.p.*30.*t.*26.

Orchis spiralis alba odorata *Cup.*H*ort.*C*ath. p.*158.

Habitat in montibus *S.Martini*.

66. Orchis *longibracteata*: bulbis indivisis; petalis conniventibus; nectarii labio trifido: laciniâ mediâ exporrectâ bilobâ; bracteis flore longioribus.

Orchis myodes liliacea hircina flore rubro porphyrographi fimbriata *Bon.t.*33.

Monorchis myodes liliacea hircina, flore magno rubro porphyrographi *Cup.Panph.*1.*t.*200.

Orchis myodes hyemalis liliacea, hircina, fimbriato flore, magno, rubro, porphyrographi. *Cup.Hort.Cath.p.*157.*et Suppl.alt. p.*67.

T. 3. Bulbi duo subrotundi. Scapus teres, subflexuosus, vaginatus foliis ovatis vel oblongo-lanceolatis, striatis, pagina superiore praecipuè lucidis. Flores magni graveolentes in spicâ pyramidali, compactâ. Petala in galeam conniventia, extus purpurea nervis viridibus, intus albo-viridia punctis rubris pulchrè notata. Opercula petalis angustiora, herbida. Nectarii labium maculis albis purpureisque variegatum, trifidum; segmento medio productiori, bilobo cum appendiculâ internâ, laterali, brevissimâ, aliquoties nullâ; segmentis lateralibus margine externo undulatis. Nectarii cornu germine trigono, intorto brevius. Columna antherifera brevis, apice obtusa. Stigma obcordatum. Bra-

tteae virides, lanceolatae, cucullum sive galeam superantes.

Fl. Febr.

In campestribus succulentis. Panormi *dietro S. Francesco di Paola fra li ficu d'Innia di Cannatedda*.

. Orchis *papilionacea*: bulbis indivisis; nectarii labio indiviso ampliato emarginato crenato; cornu subulato; petalis conniventibus.

Orchis papilionacea *Sp. pl.* 1331. -- *Bertol. Pl. Gen. p.* 118. -- *Desf. Atl.* 2. *p.* 316.

Orchis speciosa expanso cochleari flore purpureo elegantissimè picturato fimbriato *Bonan. t.* 31. -- *Cup. Hort. Cath. p.* 158.

In pratis et pascuis.

68. Ophris *disthoma*: bulbis subrotundis; scapo folioso; nectarii labio tripartito: lobis lateralibus verticalibus, medio convexo emarginato; appendiculâ dorso insertâ.

Bulbi duo subrotundi, altero remoto. Scapus teres, erectus, 2-6uncialis, infernè vaginatus. Folia lanceolata, striata. Flores inodori in spica laxa, 1-5flora. Petala in trian-

gulum patentia, ovata, concava, viridia. Opercula pariter patentia, viridia, enervia, margine revoluto, petalis angustiora, breviora. Columna minuta, apice obtuso, rufula, dissepimento viridi. Nectarii labium tripartitum, holosericeum, fuscum; lobo medio latiori, convexo, emarginato, dorso pone apicem appendiculato, appendiculâ sursum versâ, hiante; lobis lateralibus refractis, verticalibus, triangularibus. Germen polygonum, subcompressum.

In pascuis montosis siccis. Prope Panormum *sopra S.Maria di Gesu*.

69. Ophris *ciliata*: bulbis subrotundis scapo folioso; nectarii labio trilobo limbo barbato: lobis lateralibus sublatis, medio productiori emarginato mutico; operculis angustissimis recurvatis.

Orchis Ricinum villosum referens *Cup. Panph.*1. *t.*175. *Hort.Cath. p.* 158. *et Suppl. alt.p.* 68. -- *Bonan. t.*28.

Nil pulchrius. Radix bulbi duo subrotundi. Caulis 3-6uncialis, foliis lanceolatis vagi-

Tab. 3.

Ophris speculum

Vaincher inc. e del.

ovatus, pauciflorus. Flores in spicâ laxâ muscas circumvolantes mirè referunt. Petalum superius fornicatum, columnam tegens, marginibus revolutis; duo lateralia patentia, ovata, viridia, fasciâ roseâ per medium. Opercula petalis duplo breviora, angustissima, acuminata, intensè purpurea, recurvata. Nectarii labium trilobum, coeruleum, splendens, limbo barbato barbâ purpureâ; lobo medio exporrecto, obovato, convexo, emarginato, mutico; lateralibus angustioribus, suspensis alarum instar. Columna obtusa.

In pascuis montosis. Panormi *sopra S. Maria di Gesu*.

70. Ophris *speculum*: bulbis subrotundis; scapo folioso; nectarii labio convexo elongato incurvato; columnâ acutâ porrectâ fornicatâ.

Ophris (*speculum*) bulbis subrotundis scapo folioso; labio convexo elongato simplici, sursum curvo; anticè maculâ solitariâ *Bertol. Pl. Gen. p.* 124.

Orchis ornifuciflora, fuliginea, clunicula depilatâ fuscâ *Cup. Hort. Cath. p.* 158. *et*

Suppl. alt. p. 68. Panph. 1. t. 175. -- Bonan. t. 28.

T. 4. Radix bulbi duo subrotundi. Caulis erectus, infernè vaginatus foliis lanceolatis, striatis. Spica laxa, pauciflora. Petala lanceolata, in triangulum patentia, rosea dorso viridi. Opercula petalis angustiora, breviora. Nectarii labium holosericeum, fusco-purpureum, integrum vel trilobum, elongatum, convexum, laeniter incurvum, emarginatum cum appendiculâ sursum flexâ, disco anticè areolâ sive maculâ atro-sanguineâ, glaberrimâ, lucidâ (*speculo*) notatum. Columna porrecta, fornicata, aviculaeformis rostro acuto.

In pratis et pascuis. Panormi *dietro S. Francesco di Paola*.

71. Ophris *apifera*: bulbis subrotundis; scapo folioso; nectarii labio convexo quinquefido: laciniâ terminali recurvatâ; appendiculâ subulatâ sursum flexâ.

Ophris apifera *Smith Brit.3.p.938.--Curtis Lond.Ic. --Bertol.Pl.Gen.p.*122.

Testiculus vulpinus secundus sphegodes *Lob.Ic.*179.

Orchis fucum referens major, foliolis superioribus candidis et purpurascentibus *Vaill. Paris.* 146.*t.*30.*f.*9. -- *Cup.Hort.Cath.p.*157.

In montibus *S. Martini*.

72. Panicum *repens*: (*a*) paniculâ virgatâ; foliis inferioribus divaricatis; culmo basi repente.

Panicum repens *Sp.pl.* 87. -- *Desf .Atl.*1.*p.*60. -- *Cav.Ic.n.*119.*t.*110.

Gramen palustre jubâ et raro semine sorghi, foliis angustè intra se collectis *Cup.Hort. Cath.p.*90.*et Suppl.alt.p.*33.

Ad ripas fluminum et rivulorum lentè fluentium.

Calycibus bifloris flosculo altero hermaphrodito, altero masculo passim occurrit.

(*a*) Panicum coloratum *Syn.H.R.P.*

73. Panicum *glaucum*(*a*): spicâ tereti; involucellis bifloris multisetosis; seminibus undulato-rugosis.

Panicum glaucum *Sp.pl.* 83. -- *Savi Pis.* 1.

*p.65.--Leers Herb.*12.*t.*2.*f.*2. --*Schreb. Gram.*2.*p.* 21.*t.*25.--*Gaert.*1.*p.*2.*t.*1.

Gramen paniceum simplici spicâ longiori alopecuroide canâ fulvidâ *Cup. Panph.* 2. *t.*28. & *Suppl.alt.p.*33.

In glareosis inundatis.

(*a*) Panicum helvolum *Syn.H.R.P.*

74. Panicum *Crusgalli* (*a*): spicâ decompositâ; spiculis alternis conjugatisque subdivisis; calycibus aristatis hispidis; rachi subquinquangulari.

Panicum Crusgalli *Sp. pl.* 83. -- *Savi Pis.* 1.*p.*65. -- *Bert.Pl.Gen.p.*8. -- *Curtis London Ic.* -- *Leers* Herb.13.*t.*2.*f.*3.

Panicum oryzoides *Ard.Spec.*2. *t.*5.

Gramen paniceum seu panicum sylvestre palustre spicis e viridi atro-rubentibus Cupani *Bonan.t.*93.

Panicum vulgare spicâ multiplici longis aristis circumvallatâ Tourn.*Bonan.t.*8.

Gramen paniceum palustre spicis multis,

angustis, successivis, rubro-nigricantibus *Cup. Hort.Cath.p.*88.

Gramen paniceum, tenellum, spicis cristatis, angustis, successivis, obscurè virentibus. *Cup.Suppl.alt.p.*31.

In arvis humidis et ad ripas fossarum.

(*a*) Gramen verè polymorphum. Preter varietates ab auctoribus memoratas, alia etiam varietas apud nos frequens reperitur caulibus decumbentibus, foliis rubro maculatis, rachi trigonâ, calycibus mucronatis, hispidis, quae Panicum colonum *Syn. H.R.P.*

75. Passerina *hirsuta*: foliis carnosis extus glabris; caulibus tomentosis.

Passerina hirsuta *Sp.pl.*513. -- Des*f. Atl.*1. *p.*330.

Thymelea tomentosa foliis sedi minoris *Cup.Hort.Cath.p.*212. *et Suppl.alt.p.*86.

Sesamoides parvum Dalechampii J.*B. Hist.* 1.*p.*595.

Erica alexandrina Italorum etc. *Lob. Ic.* 2.*p*.217.*f*.1.

In arenosis maritimis.

Flores hermaphroditos aut dioicos vidi.

76. Poa *bulbosa*: paniculâ ovatâ laxiusculâ; spiculis subquadrifloris; glumis villo connexis; culmo basi bulboso.

Poa bulbosa *var.* β *Sp.pl.*102.--*Bert.Pl.Gen.* *p.*13.*cum bona descriptione* -- *Savi Pis.*1.*p.* 104.

Gramen murale junceum minus, Allii radice, paniculâ janthinâ non crispâ *Barr. Ic.*713. *f.* 1.

Gramen arvense paniculâ crispâ pallidâ seu majus *Barr.ib.f.*3.

Gramen arvense paniculâ crispâ *C.B.Prod.* *p.* 6.

Gramen arvense angustifolium, paniculâ densâ, foliaceâ, foliolis in paniculâ angustissimis *Scheuchz.Agrost.*211. *t.*4.*f.*13. *A B C*.

Gramen paniculâ crispâ proliferâ nutabundâ *Bonan. t.*6.

Gramen saxatile crispum xerampelinum *Cup.Panph.2.t.74. f.A A.*

Gramen arvense paniculâ crispâ *Cup.Hort. Cath.p.17.*

,, Panicula plantae superius descriptae adeo tota degenerat, ut flosculi transeant in bulbos. Hic tamen transitus fit per varios gradus, ut saepe locustae vix immutatae partim adhuc floriferae, partim bulbiferae conspiciantur, saepe vero omnino bulbiferae et crispae evadant; hinc diversae Barrelierii icones, quae omnes bonae pro vario metamorphoseos gradu: nec species distincta haec varietas censeri potest, ut innuit Smithius in Flora Britannica ,, *Bertol.loc.cit.p.15.*

In pratis et pascuis.

77. Poa *fluitans*: paniculâ ramosâ divaricatâ; spiculis adpressis teretibus multifloris; flosculis obtusis septemnerviis basi duplicato-nervosis.

Poa fluitans *Smith Brit.1. p.95. -- Bert. Pl. Gen. p.12. --Lam.et Dec. Fl.Franc.3. p.57.*

Festuca fluitans *Sp.pl.111. -- Savi Pis.1.p.*

119. -- *Desf.Atl.*1.*p.*87. -- *Leers* Herb. *t.*8. *f.*5. -- *Curtis Lond.Ic.* -- *Schreb.* Gram. 37. *t.*3.-- *Lam. Dict.*2.*p.*462.

Gramen polydactyloides candidum palustre *Bonan.t.*5.

Gramen aquaticum fluitans multiplici spicâ *Scheuch.Agrost.*199.*t.*4.*f.*5.

In fossis.

78. Ranunculus *bullatus* : foliis ovatis serratis; scapo nudo unifloro.

Ranunculus bullatus *Sp.pl.* 774. -- *Desf. Atl.*1.*p.*435.

Ranunculus lusitanicus *Dod.Pempt.* 429.

Ranunculus autumnalis alter latifolius minus bullatus *Cup.Panph.*1.*t.*196.

Prope Panormum *alla Grazia*. Floret autumno.

79. Ranunculus *flabellatus* : caule erecto subunifloro; foliis radicalibus aliis integris, aliis tripartitis incisis, caulinis paucis; radice bulbosâ.

Ranunculus caule simplici hirsuto; foliis

radicalibus flabelliformibus, inciso-lobatis, caulinis paucis multipartitis; caule subunifloro. *Desf.Atl.*1.*p*.438. *t*.114.

Prope Panormum *sopra S.Maria di Gesu*.

80. Rumex *bucephalophorus*: floribus hermaphroditis; valvulis dentatis nudis; pedicellis planis reflexis incrassatis.

Rumex bucephalophorus *Sp.pl.*479. -- *Cav. Ic.*31. *t*.41. *f*.1. -- Desf. *Atl*.1.*p*.319.

Acetosa Ocymi folio Neapolitana *Col.Ecphr.* 1.*p*.151.*t*.150.-- *Cup*.Hort.*Cath.p*.3.

Panormi *nel Piano della Consolazione*.

81. Saponaria *illyrica*: pubescens: calycibus quinqueangularibus; foliis linearibus trinerviis; petalis fauce tripunctatis.

Saponaria illyrica *Mant*.70. --*Ard.Spec*.2.*p*. 24.*t*.9.

Caryophyllus saxatilis gramineo folio Centaurii minoris flore umbellatus *Cup. Panph.* 1. *t*.226.

Lychnis gramineis foliis flosculis integris candidis subtus purpurantibus *Cup.Suppl.alt.p*.58.

Formosa planta, pubescens et viscidiuscula. Radix lignosa, fusiformis. Caules plurimi, 4-10unciales, graciles, foliosi, subcompressi, purpurascentes, diffusi, decumbentes, supernè paniculati. Folia linearia, angustissima, acuta, ciliata, superficie superiore plana, inferiore trinervia, basi connata. Panicula floribus parvis multiflora. Calyx pyramidalis angulis purpurascentibus, quinquedentatus dentibus acutis, margine albo, membranaceo. Petala unguiculata, supernè alba vel pallidè lutea, ore tripunctato punctis purpureis, quincuncem referentibus, infernè purpurascentia vel purpureo lineata, integerrima, obovata. Antherae violaceae. Capsula omnino unilocularis, quadrivalvis. Semina nigra, oblonga, compressa, pedicellata.

Circa Panormum ad muros et ad margines agrorum, etiam in pascuis montosis sterilibus. Reperta cum C.S.RAFINESQUE SCHMALTZ

Fl. per totam aestatem.

82. Saxifraga *tridactylites*; foliis cuneiformibus al-

ternis trifidis quinquefidisve: summis indivisis; caule paniculato; germine infero.

Saxifraga tridactylites *Sp. pl.* 758. -- *Curt. Lond. Ic.* -- *Smith* Brit. 2. p. 454. -- *Savi Pis.* 1. p. 407.

Paronichia altera *Dod. Pempt.* 112.

Paronichia altera rutaceo folio *Lob. Ic.* 469.

Prope coenobium *S. Martini*.

83. Saxifraga *bulbifera*: foliis inferioribus petiolatis reniformibus crenatis lobatisve, superioribus sessilibus; caule paniculato bulbifero; germine semiinfero.

Saxifraga bulbifera *Sp. pl.* 577. -- *Lam. et* De-*can. Fl. Fr.* 4. p. 369.

Saxifragia bulbosa altera bulbifera montana *Col. Ecphr.* 2. p. 318. t. 317.

Prope Panormum *sopra Monte Cuccio*.

84. Schoenus *mucronatus*: culmo tereti nudo; spiculis ovatis fasciculatis; involucro subhexaphyllo patente; foliis canaliculatis.

Schoenus mucronatus *Sp. pl.* 63. -- Desf. *Atl.* 1. p. 41. -- *Bertol. Pl. Gen.* p. 6. -- *Savi Pis.* 1. p. 38.

Scirpus maritimus capite glomerato *Scheuchz. Agrost.p.367.t.8.f.1.*

Juncus maritimus *Lob.Ic.87.*

Cyperus marinus compactâ eleganti paniculâ obsoletè coccineâ *Cup.Panph.1.t.104.*

Cyperus radice longâ odorâ angustifolius in umbellâ trifolius *Bonan.t.12.*

In arenosis maritimis. Prope Panormum *alla tonnara di Capaci.*

85. Scirpus *setaceus* : culmo nudo setaceo; spicis lateralibus subgeminis sessilibus.

Scirpus setaceus *Sp.pl.73.* -- *Smith Brit.1.p.54.*-- *Leers Herb.10.t.1.f.6.*-- *Desf.Atl.1.p.49.* --*Gaertn.1.p.10.t.2.f.3.*

Scirpus filiformis *Savi Pis.1.p.46.*

Scirpus omnium minimus capitulo brevi *Scheuchz. Agrost. p.358.*

Juncellus minimus capillaris paniculis nigris singularibus *Cup.Panph.2.t.52.*

Junculus paniculâ duplici nigrâ *Cup.Hort. Cath.p.104.*

In glareosis et arenosis inundatis.

Tab. 5

Senecio vernus

Vaincher inc. e del.

86. Senecio *vernus*: radio patente; corymbo paucifloro; foliis inferioribus petiolatis obovatis, superioribus pinnatifidis amplexicaulibus.

Senecio humilis vernalis subrotundo Senecionis folio *Bocc.Mus. p.*169. *t.*100.*f.mala*.

Senecio leucanthemifolius *Poiret It.*2.*p.* 238.?

T.5.Radix attenuata, parva, fibris albis obtecta, in humidiusculis prorsus fibrosa. Caules 3-7pollicares, herbacei, angulato-teretes, foliosi, ramosi, directione varii, modo enim basi decumbentes atque radicantes, modo suberecti. Folia radicalia et caulina inferiora petiolata, obovata; superiora per gradus pinnatifida, sessilia, amplexicaulia; omnia glabra inaequaliter dentata. Corymbi terminales, pauciflori, pedunculis laxe lanatis, squamosis. Flores lutei radiati. Calyx cylindraceus, glaber, simplici serie polyphyllus foliolis linearibus, aequalibus, acutis, apice sphacelatis, basi calyculatus squamis numerosis, adpressis, acuminato-subulatis, apice etiam sphacelatis. Li-

k

gulae radii patentes, ellipticae, tandem revolutae. Semina angulata, pilosa pilis albis adpressis. Pappus oculo armato scabriusculus. Receptaculum areolatum, mammillatum, areolarum margine in membranulam tenuem, deciduam producto.

In campis et pascuis. Reperi etiam ubi *Bocconius*.

87. Serapias *cordigera*: bulbis subrotundis; nectarii labio trilobo maximo basi canaliculato, lobo intermedio subcordato.

Serapias cordigera *Sp.pl.* 1345.--*Poiret It.* 2. *p.* 250. -- *Desf.Atl.* 2 *p.* 321.

Serapias bulbis subrotundis; petalis cucullatis; labio trilobo, basi canaliculato *Bertol. pl.Gen.p.* 125.

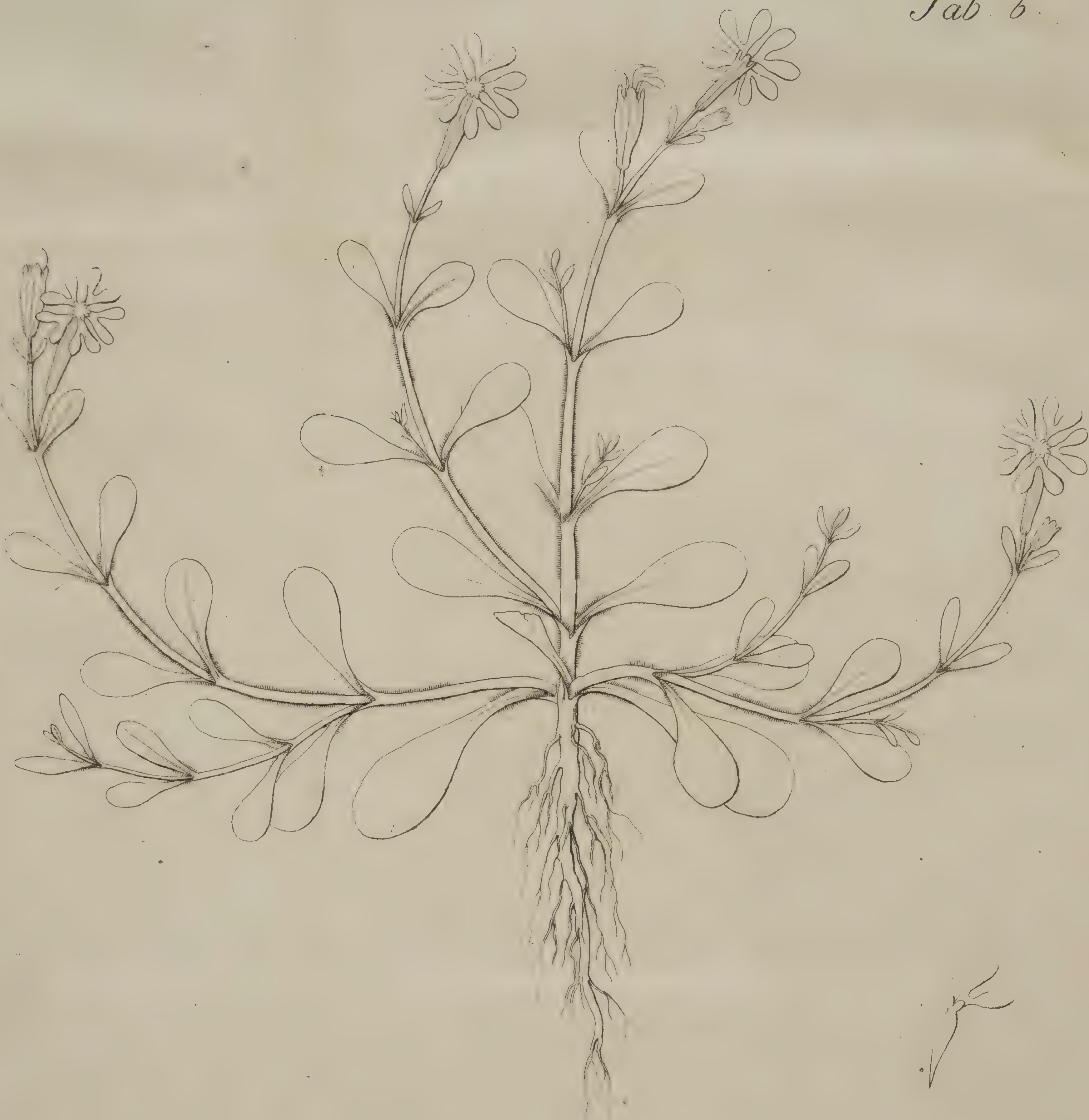
Serapias lingua α *Savi Pis.* 2. *p.* 304.

Orchis ferruginea linguaeformis cordato maximo flore *Cup.Hort. Cath.p.* 157. -- *Bonan. t.* 31.

In petrosis montosis.

88. Serapias *lingua*: bulbis subrotundis; nectarii

Tab. 6.

Silene decumbens.

R. V. inc. e del.

labio trilobo petalis longiore, lobo intermedio lanceolato.

Serapias lingua *Sp.pl.*134.-- *Poiret It.*2.*p.*250.--*Savi Pis.*2.*p.*304.-- *Desf.Atl.*2.*p.*322.

Serapias bulbis subrotundis; petalis cucullatis; labio trilobo basi in callum extuberante *Bertol.Pl.Gen.p.*125.

Orchis lingua *All.Ped.*1833.

Orchis macrophylla *Col.Ecphr.*2. *p.*321. *t.* 322.

Orchis montana italica flore ferrugineo, lingua oblonga *Cup.Hort.Cath. p.*157.

Cum praecedenti.

Nectarii labium basi callo plerumque laevi, interdum sulcato.

29. Silene *decumbens*: floribus subsolitariis terminalibus; petalis bifidis obtusè coronatis; foliis obovatis basi ciliatis; caulibus decumbentibus.

Silene ciliata *L.Wild.p.*692.?

Lychnis marina minor supina, amplo flore rubro, folio oblongo rotundo, praecox *Cup. Hort.Cath.p.*119

Lychnis marina minor pubescens amplo flore rubro sulcato *Cup.Panph.*2.*t.*151.

Lychnis marina minor pubescens, amplo flore rubro sulcato, folio oblongo rotundo, repens *Bonan.t.*87.

T.6.Radix parva, subramosa. Caules 4-6unciales, simplices vel parum ramosi, diffusi, basi decumbentes, foliosi, geniculati, pilosi, pilis in internodiis inferioribus patentibus, longioribus, in superioribus, velut in pedunculis calycibusque, adpressis, brevioribus. Folia crassiuscula, integerrima, scabra, obovata, in petiolum decurrentia, basi pilis longis ciliata. Flores terminales 1-4, pedunculati, rosei, erecto-patuli. Calix clavatus, decemstriatus striis purpureis, dentibus 5, obtusis, ciliatis. Petala fauce coronata, coronâ coadunatâ, ultra medium bifida, laciniis obovatis. Capsula ovata apice sexdentata. Semina reniformia, margine hinc inde undulato-crispo.

Fl. Primo vere.

In pascuis arenosis maritimis.

90. Sinapis *pubescens*: siliquis pubescentibus erectis; rostro compresso; foliis lyratis villosis.

Sinapis pubescens *Mantis*.95. -- *Ard. Spec.* 1.*p*.21.*t*.9.

Raphanus arvensis Raphani vulgaris foliis, Irionis siliquis *Cup.Panph*.2.*t*.238.

Sinapi montanum luteum Raphani vulgaris foliis, Irionis siliquis B*onan.t*.51.

Raphanistrum luteum, hirsutum, Raphani vulgaris foliis, siliquis Irionis more concinnatis *Cup.Hort.Cath.p*.187.*et Suppl.alt. p*.77.*cum var.*

In campis et ad ripas fossarum. Panormi *alla Guadagna*.

91. Sinapis *erucoides*: siliquis glabris patentibus; foliis lyratis glabris; caule scabro.

Sinapis erucoides *Sp.pl*.934.

Eruca sylvestris flore albo Italica *Barr. Ic*.132.

Sinapi arvense album hyemale Rapifolio semine luteo *Cup.Hort.Cath. p*.201.

Sinapi hyemale arvorum flore albo Rapifolio. *Bonan.t.*52.

Panormi in arvis frequens.

92. Thlaspi *luteum*: siliculis obcordatis; foliis dentatis; inferioribus petiolatis, superioribus cordato-ovatis amplexicaulibus.

Thlaspi montanum Glasti folio parvum, perfoliatum, nonnihil serratum, siliculâ cordatâ *Cup.Panph.*2.*t.*256.

Thlaspi montanum luteum Glasti folio, parvum, perfoliatum, nonnihil serratum, siliculâ cordiformi *Cup.* Hor*t.Cath. p.*212.

Plantula glauca, glabra, 1-3uncialis. Radix fibrosa. Caulis erectus, simplex vel basi ramosus. Folia radicalia et caulina inferiora petiolata, spatulata, superiora cordato-ovata amplexicaulia, omnia medium versus dentata binis quatuorve dentibus. Flores singulari nota lutei in corymbo terminali, demum in racemum elongato. Petala calyce longiora, emarginata. Silicula obcordata lobis stylum includen-

tibus vel subaequantibus. Stigma capitatum. Semina utrinque pauca.

Annua. Fl. Apr. Majo.

In montosis siccis. Panormi *sopra S. Maria di Gesu*.

93. Tordilium *humile* (a): foliolis inferioribus ovatis inciso-crenatis; caule infernè piloso; involucris minimis setaceis.

Tordilium foliolis inferioribus pinnatis; foliolis lobatis, incisis; caule infernè piloso; involucris minimis setaceis; seminibus margine crenatis. *Desf. Atl. 2. p. 235.*

Seseli Siculum, candidum, cretico minori affine, folio rotundiori, multo minori, gracilius. *Cup. Hort. Cath. p. 200. Panph. 2. t. 245.*

Prope Panormum *sul Monte Peregrino*.

(a) Tordilium officinale *Syn. H. R. P.*

94. Triticum *maritimum*: calycibus multifloris; spiculis mucronatis divaricatis; culmo et spicâ ramosâ.

Triticum maritimum *Sp. pl.* 128. -- *Vivia-*

ni Fragm.Fl.It.ap.an. Bot.*vol.*1. *part.*2. *p.*158. -- *Cyril.Fasc.*2.*p.*9.*t.*2. --*Savi Pis.*1.*p.*151.

Gramen maritimum paniculâ loliaceâ *C.* B.*Prod.*18.

Gramen loliaceâ paniculâ, ramosâ, maritimum *Scheuchz.Agrost.p.*274.*t.*6.*f.*5.

Gramen maritimum paniculis asperis loliaceis *Bocc.Mus.p.*135.*t.*95.

Gramen maritimum locustis hians rostellum Aviculae imitantibus *Cup. Panph*.2. *t.*185. - *Hort.Cath.p.*92. -- Bo*nan.t.*2.

Reperi ubi *Bocconius*.

95. Tussilago *fragans* (*a*) : thyrso fastigiato; floribus radiatis; foliis subrotundo-cordatis aequaliter denticulatis, subtus pubescentibus.

Tussilago fragans *Wild.Sp.pl.* 1699.

In umbrosis humidis, praecipue arenosis.

(*a*) Tussilago hybrida *Syn. H.R.P.*

96. Trifolium *repens*: capitulis umbellaribus; leguminibus tetraspermis; caule solido repente; pedunculis longissimis.

Trifolium repens *Sp.pl.*1080.--*Curtis Lond. Ic.*--*Riv.Tetrap.Irr.t.*14.*f.*2.--*Smith* Brit.2.p.783. *exclus.syn.Vaill.*--*Savi Pis.*2.*p.*161.

Trifoliastrum *Mich.*Gen.t.25.*f.*1.3.4.

Trifolium pratense album foemina repens lato folio maculato *Cup.Panph.*1. *t.*100.

Trifolium pratense album Cup. Hort.*Cath. p.*216.

Trifolium pratense, palustre, saepè resupinum, majori folio subrotundo, albâ falcatâ maculâ signato Cup.*Suppl.alt. p.*90.

In pratis et pascuis praecipuè humidis.

97. Trifolium *hybridum*: capitulis umbellaribus; leguminibus tetraspermis margine exteriore emarginatis; caule solido adscendente.

Trifolium hybridum *Sp.pl.*1079. *excl. syn. Mich.t.*25.*f.*2. *quod ad Michelianum. Fl.Pis.spectat et syn. Vaill.* -- *Savi Pis.*2.*p.*158.

Trifoliastrum annuum corymbiferum album et procumbens, folio cordato, subtùs atrovirente, splendente; siliquâ infernè falca-

tim discriminatâ *Mich.Gen.*27. *Ord.*2.*n.*2.*t.*25.*f.* 6. *bona*.

Trifolium pratense infirmum folio subrotundo, capitulo laxo candido, flore odorato *Cup. Panph.*1.*t.*8.*Hort.Cath.p.*216.

Cum praecedenti.

N. Trifolium hybridum *Fl. Atl.* corollis dilutè roseis, leguminibus dispermis alia species est: videtur, ni fallor, Trifolium elegans *fl. Pis*; cui certo non spectat *syn. Mich.Gen.*27.*t.*25.*f.c.*

98. Trifolium *fragiferum*: capitulis subrotundis; calycibus inflatis bidentatis reflexis; caulibus repentibus.

Trifolium fragiferum *Sp. pl.* 1806. -- *Savi Pis.*2.*p.*164.--*Smith* Brit.2.*p.*791.-- *Curtis Lond. Ic.*

Trifolium vesiculis in capitulum congestis asperis, maximum *Cup. Panph.*2. *t.*200.

Trifolium vesiculis in capitulum congestis asperis maximum supinum *Bonan.t.*97.

Trifolium fragiferum folio oblongo *Vaill. Par. t.*22.*f.*2.

In pratis et pascuis.

99. Vinca *major*: floribus pedunculatis; foliis ovatis ciliatis; dentibus calycinis setaceis elongatis.

Vinca major *Sp. pl.* 304. -- *Savi Pis.*1.*p.* 259. -- *Smith Brit.*1.*p.*270. -- *Desf.Atl.*1.*p.*206. -- *Curt.Lond.Ic.* -- *Lam.Illustr.t.*172.*f.*1.

Clematis Daphnoides maxima purpureo flore frontato *Cup. Panph.* 2.*t.*88.*Hort.Cath.p.*52.

In umbrosis praecipue humidis. Panormi *sotto S.Spirito*.

100. Ziziphus *lotus*; aculeis geminis altero recurvo; foliis ovatis crenatis; drupâ rotundâ.

Ziziphus lotus *Desf. Atl.*1.*p.*200. -- *Lam. Illust.t.*185.*f.*2.

Rhamnus lotus *Sp. pl.* 281. -- *Poiret It.*2. *p.*126.

Jujuba sylvestris infoecunda *Cup. Hort. Cath.p.*104.

Ziziphus sylvestris humilis infructuosa *Cup.Panph.*2.*t.*73.

Locis aridis. Panormi *sopra Monte Peregrino*.

Vix indigenus.